

810

לתכנית בתוך 60 ימים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות למזכירות המועצה הארצית לתכנון ולבניה, משרד הפנים, ת"ד 6158, ירושלים 91061; הפנייה למועצה הארצית תהיה בכתב, בשלושה העתקים, ותלויה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת; התצהיר יינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

כ"ב באדר התשס"ט (18 במרס 2009)

(חמ 697-3)

אריה בר
יושב ראש המועצה הארצית
לתכנון ולבניה

7

הודעה על פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיעה כי ביום כ' באדר התשס"ט (16 במרס 2009) החלטתי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפריטיהם כלהלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
7638	יישום חברה לפתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ Vilmorin&cie	תניית בלעדיות	זרעי עגבניות

החלטת הממונה מתבססת על כך שאין בהסכם פגיעה של ממש בתחרות וכי עיקרן של הכבילות אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 7638, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ח' בניסן התשס"ט (2 באפריל 2009)
(חמ 41-3)

רונית קן
הממונה על הגבלים עסקיים

L

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

הודעה על פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיעה כי ביום ח' באדר התשס"ט (4 במרס 2009) החלטתי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפריטיהם כלהלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
7642	כרטיסי אשראי לישראל בע"מ פסגות מימון ופקטורינג בע"מ פסגות מימון ופקטורינג (2006) בע"מ	תניית אי-תחרות	כרטיסי אשראי

החלטת הממונה מתבססת על כך שאין בהסכם פגיעה של ממש בתחרות וכי עיקרן של הכבילות אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 7642, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, ירושלים,

3547

ילקוט הפרסומים 5946, י"ב באייר התשס"ט, 6.5.2009

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור מאישור הסדר כובל לפי חוק

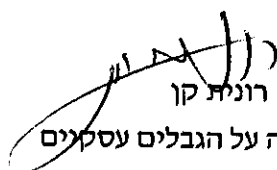
ההגבלים העסקיים התשמ"ח – 1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיעה כי ביום כ' אדר תשס"ט (16 במרץ 2009) החלטתי לפטור את הצדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדרים כובלים שפרטיהם כלהלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השרות
7638	יישום חברה לפתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ Vilmorin & cie	תניית בלעדיות	זרעי עגבניות

החלטת הממונה מתבססת על כך שאין בהסכם פגיעה של ממש בתחרות וכי עיקרן של הכבילות אינו בהפחתת התחרות או מניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיקי פטור מס' 7638 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

רונית קון
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' ניסן, תשס"ט
2 אפריל, 2009

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, כ' אדר, תשס"ט

16 מרץ, 2009

פטור: 7638

בפקס: 03-6074422

לכבוד

רונה ברגמן נוה, עו"ד

גרנס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות'

מרכז עזריאלי 1

תל אביב 67021

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין: יישום חברה לפתוח המחקר
של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ - Vilmorin& cie

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב ובברכה,

צפורה נחמן, עו"ד

רשמת הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסדר בין יישום חברה לפתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ לבין Vilmorin&Cie

1. פתח דבר

ביום 12 בפברואר 2009 הונחה על שולחני בקשה למתן פטור מאישור הסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסכם בין יישום חברה לפתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ (להלן: "יישום") לבין חברת Vilmorin&Cie (להלן: "VCO"), בדבר מימון מחקר ופיתוח בזרעי עגבניות, בתמורה לבלעדיות בתוצאות המסחריות של המחקר.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי ונטלתי גם את עצתה של הועדה לפטורים ולמיוזוגים, שוכנעתי כי ההסדר אינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, מהנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והכבילות

2.1 תיאור הצדדים להסדר

VCO היא חברה ציבורית צרפתית, העוסקת בפיתוח, ייצור, שיווק ומכירה של זרעי ירקות וגידולי שדה, באמצעות חברות בנות. על פי מה שמסרו לי הצדדים, VCO היא חברת הזרעים הרביעית בגודלה בעולם.

הזרע ג'נטיקס בע"מ (להלן: "הזרע") היא חברה ישראלית. הזרע היא חברה בת של VCO, בבעלותה המלאה. הזרע, כמו VCO, עוסקת בטיפוח, ייצור ושיווק זרעי ירקות וגידולי שדה.

יישום היא חברה ללא מטרת רווח בבעלות האוניברסיטה העברית בירושלים. מטרתה של יישום היא מסחור פיתוחים מדעיים של חוקרי האוניברסיטה, והכנסותיה קודש למימון מחקר מדעי.

BonTom היא קבוצת מחקר של האוניברסיטה העברית, שבראשה עומד פרופ' חיים רבינוביץ' (להלן: "החוקר"). הקבוצה מתמחה בטיפוח חומר גנטי, המהווה תשתית לייצור זרעי עגבניות. לקבוצה יש היסטוריה מפוארת בתחום פיתוח זרעי העגבניות, והצדדים לבקשת הפטור מעריכים כי ברחבי העולם נמכרים זרעים שהם פרי הטיפוח של BonTom בעשרות מיליוני דולרים.

2.2 ההסדר

על-פי ההסכם בין הצדדים עתידה קבוצת BonTom לבצע מחקר לטיפול חומר גנטי של עגבניות בהתאם לתוכנית מחקר שתסוכס מעת לעת. VCO תממן את המחקר, ותהא אחראית לפיתוח המסחרי של הזנים החדשים, ייצורם ומכירתם.

2.3 תקופת ההסדר

VCO מתחייבת לממן את המחקר במשך עשר שנים, כאשר במהלך חמש השנים הראשונות אסור לאף צד לסיים את ההסכם, למעט במקרים חריגים, כגון פירוק אחת החברות או הפרה יסודית של ההסכם. לאחר מכן יימשך ההסכם ללא הגבלת זמן, ו-VCO תהא רשאית לסיים את ההסכם או לצמצם את המימון בהודעה בכתב של שנתיים מראש.

2.4 הכבילה שבהסדר

יישום מתחייבת שקבוצת BonTom או החוקר לא יחקרו ויפתחו זני עגבניות בתקופת ההסכם לכל אדם זולת VCO. הבלעדיות מסויגת כך שהסכמים קיימים של יישום עם צדדים שלישיים ביחס לזנים שפותחו על-ידי BonTom יישארו בעינם, כל עוד הם עומדים בתוקפם.

כבילה זו, המתייחסת ל"אנשים עמם יעסקו" הצדדים להסדר, היא כבילה לפי סעיף 2(ב)(3) לחוק ההגבלים העסקיים.

נחיצות הכבילה

מטרת הכבילה, למעשה, היא להבטיח ל-VCO כי היא זו שתקטוף את פירות השקעתה במחקר ופיתוח באמצעות קבוצת BonTom, אם ההשקעה תישא פירות. שכן, אם קבוצת BonTom או VCO יפתחו זני עגבניות חדשים ומשופרים בעקבות המחקר, ובהעדר כבילה כאמור, עשויות חברות אחרות ליהנות הנאת חינם מן הזנים החדשים, שהיו פרי השקעתה ומאמציה של VCO. על מנת למנוע הנאת חינם כזו, מתחייבת יישום למסור את התוצאות המסחריות של המחקר למי שמימן אותו, היינו, VCO.

3. השפעת ההסדר על התחרות

3.1 תחום זרעי העגבניות בישראל ובעולם

ישראל היא אחת המדינות המובילות בעולם בפיתוח וטיפול של זני עגבניות. יש בישראל מספר חברות המייצרות זרעי ירקות, ובכלל זה זרעי עגבניות, המשווקים ברחבי העולם. לעומת זאת, ישראל אינה נחשבת צרכנית גדולה של זרעי עגבניות, ורוב זרעי העגבניות המיוצרים בישראל מיועדים ליצוא. למעשה, השוק המקומי בישראל נחשב קטן עד כדי כך, שלא כדאי לחברות הזרעים לפתח זנים ייחודיים בעבורו, והזנים הנמכרים בישראל הם, ככלל, זנים שפותחו בעבור שווקים גיאוגרפיים אחרים, ונמצאו מתאימים גם לתנאי הארץ.

בישראל קיימות כ-20 קבוצות מחקר לטיפול זני עגבניות. קבוצות אלה שייכות לחברות הזרעים המסחריות, וכן פועלות קבוצות כאלה באוניברסיטה העברית ובמכון וולקני. קבוצות אלה עוסקות בפיתוח ובטיפול זנים חדשים בעלי תכונות משופרות כגון עמידות למחלות, חיי מדף ארוכים, צבע יפה יותר וטעם משובח. לקבוצת BonTom יש, כאמור, היסטוריה מפוארת בתחום

הטיפול של זרעי עגבניות, וברשותה מאגר גדול של חומר גנטי, אך בשום פנים אין לומר כי היא ייחודית או כי יש לה משאבים שאין בלתם.

3.2 החששות התחרותיים

החשש התחרותי העיקרי הנובע מכבילות מן הסוג הנדון כאן הוא מפני חסימת הגישה של מתחרים למשאב חשוב, במקרה הנוכחי משאבי מחקר ופיתוח. כאמור, קבוצת BonTom היא בעלת מונופול טובים והיסטוריה של הצלחה, אך אינה ייחודית. יתר על כן, במקרה של רישום זכות מטפחים לפי חוק זכות מטפחים של זני צמחים, תשל"ג-1973, או במקרה הנדיר ביותר של רישום פטנט על זן ייחודי, צפויה יישום ממילא להתקשר רק עם חברה אחת לשם פיתוחו המסחרי. זאת משום שהחברות המסחריות תהיינה מוכנות להשקיע בפיתוח מסחרי רק בזן הנמסר להן באופן בלעדי.

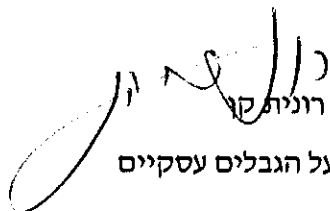
מכל האמור לעיל עולה, כי החשש התחרותי העולה מן ההסכם הוא מזערי, ומאידך הכבילה שבהסכם נחוצה לצורך מימוש עיקרו, היינו, החזר ההשקעה במחקר, ככל שהמחקר יישא פירות, ומניעת הנאת חינום מהשקעה זו על-ידי אחרים. לפיכך ראוי ההסכם לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

תוקף הפטור למשך עשר שנים מיום מתן החלטתי זו.

רונית קון

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ' באדר תשס"ט

16 במרץ 2009

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים
החלטות

מועד הועדה: 4.3.09 שעה 10:00
מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, כנפי נשרים 22, ק' ג' ירושלים

מניעות: רונית קן מנועה במיזוג: 7641: פובליסיס – גלר-נסיס ואח'
בפטור: 7621: די.בי.אס. שירותי לוויין (1998) בע"מ ואח'

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות דעת של הממלכה הכלכלית בבקשות כלהלן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג	כלכלן
7630	magic lamp corp. aladdin knowledge systems ltd. jasmine merger corp ltd.	אלי בריסקין
7631	צנורות המזרח התיכון בע"מ אי.אס.איי.טי טכנולוגיות בע"מ	רם עוזרי
7636	אגד החזקות בע"מ אגד שיווק לרכב בע"מ	אלינור כליפואדה
7639	כרטיסי אשראי לישראל בע"מ פסגות מימון ופקטורינג בע"מ פסגות מימון ופקטורינג (2006) בע"מ	אלה בודמן
7641	Publicis Groupe Holdings BV גלר - נסיס שירותי שיווק ופרסום בע"מ פרסום פובליסיס איראלי 2000 בע"מ סופר-פוש (מערכות שיווק) בע"מ ארק אינטרקטיב ישראל בע"מ אי - די.או. לוגיק בע"מ	ארז רפאלי

7644	דלתא גליל תעשיות בע"מ גבור ספורט אקטיב וויר (גי.אס.איי.וו) בע"מ	אלי בריסקין
------	--	-------------

החלטה:

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות המיזוג הנ"ל כאמור בחוות הדעת הכלכליות

בקשות פטור נלווה למיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת הפטור וטיוטא של החלטת הממונה בבקשה כלהלן:

7642	כרטיסי אשראי לישראל בע"מ פסגות מימון ופקטורינג בע"מ פסגות מימון ופקטורינג (2006) בע"מ	אבנר פינקלסטיין
------	---	-----------------

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת הפטור הנ"ל כאמור בטיוטא של החלטת הממונה

בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות הפטור וטיוטא של החלטות הממונה בבקשות כלהלן:

7616	חברת אמיקוטיוב בע"מ חברת סייקלטק בע"מ	אלכסנדר נתנזון
7621	די.בי.אס. שירותי לוויין (1998) בע"מ אי.אס.אי מדיה בע"מ אליאור ביטון גלעדי יצחק דוד והאבה קולטאקט מוקדים בע"מ	אלכסנדר נתנזון
7643	מבשלות בירה בינלאומיות בע"מ שוקי וייס יזמות והפקות בע"מ	איריס אכמון

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות הפטור הנ"ל כאמור בחלטות הממונה

7638	יישום חברה לפתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ Vilmorin& cie	איריס אכמון
------	--	-------------

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת הפטור הנ"ל כאמור בטיוטא של החלטת הממונה ומקבלים את השינוי המוצע ליתן את הפטור לתקופה של 10 שנים.

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לס' 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, הסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצד להסדר המבקש את הפטור -

שם: י.ש. חברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ
מען: ירושלים

מען למסירת מסמכים

א"ל: חנה בראון/ר, גרס קלינקרבל, מנכ"ל, רח"ל, זרעו ושמן, א"ל, מכבי זכרון/1 (קומה 40) ת"א
פקס: 03-634422

2. הצדדים האחרים להסדר -

שם: Vilmorin & Cie
מען: גרס קלינקרבל, מנכ"ל, רח"ל, זרעו ושמן, א"ל, מכבי זכרון/1 (קומה 40) ת"א

3. צורת ההסדר _____ בעל פה ☒ בכתב

4. נעשה ההסדר בכתב - תיאור המסמכים הקובעים אותו ואלה הנוגעים לו:

- (1) הסכם ייחוס S בצבע 2008
(2) הסכם ייחוס S בצבע 2008
(3) _____
(4) _____

5. הנכס או השירות נושא ההסדר

בבקשה הא"ל

6. מחות הכבילה ופרטים עליה

ירבקה הא"ל

7. תקופת ההסדר ככובל

בבקשה הא"ל

8. הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין.

בבקשה הא"ל

העתקי המסמכים המתוארים בסעיף 4 מצורפים בזה.

אני מצהיר שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את החסדר או הנוגע לו.

תאריך: 02/12 שם: בוב טראכנברג תפקיד: מנהל חוקות

Bob Trachtenberg
General Counsel

Yissum Research Development Company
of the Hebrew University of Jerusalem

תל-אביב, 21 בדצמבר 2008
סימוכין: 10916/7501

באמצעות שליח

לכבוד
מר בועז גולן, עו"ד
ראש המחלקה המשפטית
רשות ההגבלים העסקיים
רח' כנפי נשרים 22
ירושלים

ח.נ.,

הנדון: הסכם מחקר ופיתוח בין Vilmorin&Cie לבין יישום חברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים בע"מ – בקשה לאישור כי אין המדובר בהסדר כובל ולחילופין בקשה לפטור מאישור הסדר כובל

הריני לפנות אליך בשם מרשותנו, יישום חברה לפיתוח המחקר של האוניברסיטה העברית בירושלים החזקות (2007) בע"מ ("יישום") וחברת Vilmorin&Cie ("VCO"), כדלקמן:

חלק א' - הבקשה

1. ביום 5 בדצמבר 2008, נתם בין יישום, חברת המסחור של האוניברסיטה העברית בירושלים, לבין VCO הסכם ("ההסכם"), במסגרתו התחייבה יישום לספק ל-VCO שירותי מחקר ופיתוח ("טיפוח") של זני עגבניות, באמצעות צוות מחקר המשתיך לאוניברסיטה בשם "קבוצת BonTom" ("BonTom"). במסגרת המחקר, תפתח BonTom עבור VCO חומר גנטי¹, כאשר VCO עתידה להשתמש בתוצאות המחקר לצורך קידום הפיתוח של זני עגבניות וביצוע הכלאות בין קווים שיפותחו בתוך החומר גנטי אשר יסופק על ידי BonTom או בין קווים כאלו לבין חומר גנטי של VCO על מנת לייצר, לשווק ולהפיץ זרעי מכלוא של עגבניות, המבוססים על תוצאות מחקרים אלו.

העתק ההסכם מצו"ב כנספח א' לבקשה זו. יצוין כי ההסכם החליף הסכם דומה קודם, שנתחם בין הצדדים ביום 10 ביולי 2008 ואשר לא נכנס לתוקף.

¹ "חומר גנטי" בפנייה זו משמעו: כל אחד מן הרכיבים הבאים וכן שילוב של שניהם: (א) Germplasm - חומר גנטי של עגבניות המהווה תשתית גנטית שתכונותיה עוברות מדור אחד לשני באמצעות זרעים; (ב) Parent lines - זרעים של קווי הורים בעלי אפיונים מיוחדים המשמשים תשתית לייצור זרעי עגבניות מסחריים. לחלן בהמשך - "קווים". בנוסף לחומר הגנטי תספק BonTom ל-VCO בהתאם להסכם שירותי מחקר שונים על פי תוכנית מחקר, והכל כאמור בסעיפי המבוא ובסעיפי ההגדרות להסכם

2. סעיף 3 להסכם, מונה מספר תנאים מוקדמים אשר אמורים להתקיים בפרק זמן מסוים (בהתאם למפורט בכל אחד מהם) מיום חתימת ההסכם ובין היתר קובע (בסעיף 3.2), כי על יישום לקבל את אישור הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") לביצועו של ההסכם, כפי וככל שנדרש בהתאם לחוראות חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים"). קבלת אישור הממונה מהווה תנאי מתלה לכניסתו של ההסכם לתוקף.
3. על סמך העובדות והנימוקים שיובאו להלן, נבקש את אישורכם בכתב לכך שהכבילות בהסכם אינן עולות כדי הסדר כובל כהגדרתו בחוק ההגבלים. לחילופין, ולמען הזהירות, נבקש את אישור הממונה לפטור מאישור הסדר כובל, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים.
4. יצוין כי כל העובדות המפורטות במכתב זה נמסרו לנו על ידי מרשותינו והיוו בסיס לאמור במכתבנו.

חלק ב' – הצדדים להסכם

5. תיאור הצדדים להסכם

5.1 VCO הינה חברה ציבורית אשר נוסדה והתאגדה בצרפת בשנת 1743. VCO הינה חברת אחזקות המתמחה, באמצעות החברות הבנות שלה, בפיתוח, יצור, שיווק ומכירה של זרעי ירקות וגידולי שדה והינה חברת הזרעים הרביעית בגודלה בעולם.

ל-VCO חברה בת בישראל², בשם הזרע גינטיקס בע"מ ("הזרע"), המצויה בבעלותה המלאה של VCO והינה אחת החברות המובילות בעולם בתחום טיפוח, ייצור ושיווק זרעי מכלוא של ירקות וגידולי שדה. בין מוצריה המובילים של הזרע ניתן למנות זרעי מכלוא של עגבניות, פלפלים, אבטיחים, מלונים, בצלים ועוד.

5.2 יישום הינה חברה בת של האוניברסיטה העברית בירושלים ("האוניברסיטה העברית"), המצויה בבעלותה הבלעדית. יישום מופקדת על הקשר בין חוקרי האוניברסיטה למגזר התעשייתי/מסחרי ועל כל תהליכי הטיפול בקניין הרוחני של חוקרי האוניברסיטה, הגנתו ומסחורו. לאוניברסיטה העברית קבוצות מחקר רבות בתחומים מגוונים (למשל: נוו-טכנולוגיה, תרופות, רוקחות, תזונה, מים וכו'), לרבות מספר קבוצות מחקר העוסקות בתחום טיפוח זני ירקות בכלל ועגבניות בפרט.

יישום הינה חברה שאינה למטרות רווח, אשר הוקמה במטרה לתמוך ולעודד את המחקר, הפיתוח וההשכלה, שיהפכו את המדע, באמצעות פיתוחיו המסחריים, לנגיש לשימוש לטובת האדם והחברה (society). הכנסותיה של יישום במסגרת הסכם זה ינותבו כך שכספי המחקר

² יצוין כי ל-VCO חברה בת ישראלית נוספת אשר עוסקת במתן שירותי ניהול ואינטרסים לקבוצת VCO בישראל ובחו"ל.

בניכוי תקורה הנהוגה ביישום ובאוניברסיטה יוקצו לביצוע המחקר, וכספים המהווים תמלוגים ממכירות שתבצע VCO יחולקו כלהלן: 40% מהכספים יוענקו לממציאים, 20% למימון המחקר ביחידתו של החוקר (גם לאחר עזיבתו) ועוד 40% לאוניברסיטה העברית ולחברת יישום לצורך קידום מטרותיהן (כאמור לעיל) ולצורך החזר הוצאות.

5.3. קבוצת המחקר הרלוונטית להסכם הינה קבוצת "BonTom", קבוצת חוקרים המועסקים על ידי האוניברסיטה העברית ואשר בראשה עומד פרופ' חיים רבינוביץ' ("החוקר"). קבוצת BonTom עוסקת במחקר ופיתוח ("טיפוח") של חומר גנטי המהווה תשתית לייצור זרעי עגבניות לחממות ולשטחים פתוחים, והינה בעלת יכולות וכישורים מוכחים בתחום טיפוח זני עגבניות. הלקוחות של BonTom (כמו גם של צוותי מחקר אחרים מסוגה), הינם חברות זרעים מסחריות, אשר משתמשות בתוצאות המחקר לצורך פיתוח, יצור ושיווק זרעים לחקלאים (בדרך כלל באמצעות מפיצים).

על מנת להבהיר, נציין כי BonTom מבצעת למעשה מחקרים המובילים לפיתוחם של זני עגבניות חדשים (למשל: זני עגבניות עמידים למחלות, פירות עגבנייה שצבעם רצוי, עגבניות שטעמן משובח וכו') ומספקת בסופו של יום לחברות הזרעים חומר גנטי המשמש תשתית (אם באמצעות הכלאה בין קווים שפיתחה BonTom לבדה ואם באמצעות הכלאות של קווים אלו עם חומר גנטי אחר שבעלות חברת הזרעים) לייצור המוני של זרעי העגבניות של הזן או הזנים החדשים.

5.4. BonTom הינה קבוצת מחקר אחת מבין ארבע קבוצות מחקר של האוניברסיטה העברית, העוסקות (בין היתר) בטיפוח זני עגבניות ואחת מתוך כ-20 קבוצות מחקר כאלו בארץ (הפועלות במכון וולקני בבית דגן וביחידות המחקר והפיתוח של חברות הזרעים המסחריות). BonTom מעניקה כיום שירותי טיפוח לחברות זרעים ישראליות, לחברות זרעים זרות אשר פועלות בישראל באמצעות חברה בת (למשל: חברת Numhems, הפועלת בישראל באמצעות החברה הבת "יום תיכון זרעים") ולחברות זרעים זרות שאינן פועלות בישראל.

יצוין כי הכנסותיה השנתיות של BonTom ממחקריה (הן ממימון מחקרים והן מתמלוגים), אשר עיקרם מיועדים לפיתוח חומר גנטי לזרעי עגבניות המיועדים לארצות זרות (כפי שיובהר בהמשך), הינן בשיעור של כ-4 מיליון דולר בשנה וכי הכנסותיהן השנתיות של חברות הזרעים ממכירת זרעי עגבניות בעולם שהינם פירות הפיתוח של BonTom, הינן בשיעור של 50 עד 60 מיליון דולר בשנה.

5.5. החומר הגנטי אותו מפתחת BonTom לחברות הזרעים מיועד כאמור להכלאה עם החומר הגנטי ש-BonTom מפתחת בעצמה או עם החומר הגנטי של חברות זרעים איתם היא קשורה בהסכמים ברתבי העולם. חברות הזרעים מייצרות באמצעות הכלאות אלו זרעי עגבניות

המיועדים לגידול ברחבי העולם ובמיוחד (שוקי יעד): צפון אמריקה, מרכז ודרום אמריקה, אירופה, אגן הים התיכון, המזרח התיכון, מזרח אסיה ודרום אפריקה. תוצרי הפיתוח של BonTom (כמו גם של רוב קבוצות המחקר באוניברסיטה העברית העוסקות בתחום זה), אינם מיועדים מלכתחילה לגידול בישראל, כי אם לגידול במדינות ובאזורים גיאוגרפים אחרים, כגון: מקסיקו, ספרד, טורקיה והמזרח הרחוק, בהן תנאי אקלים שונים מאלה השוררים בישראל. הפיתוח מיועד מלכתחילה כך שיתאימו לאותם תנאי אקלים וסביבה השוררים בארצות הנכר.

5.6. הסיבה העיקרית להעדר טיפוח ייעודי לשוק הישראלי, היא מימדיו של השוק הישראלי - שוק קטן, שהיקף המכירות בו אינו מצדיק כלכלית מימון של תכניות טיפוח ייחודיות עבורו. בפועל, תוצרי הפיתוח של BonTom שנועדו מלכתחילה לשוקי חוץ, נבחנים גם בישראל אך רק פחות מ-10% מהם, נמצאים מתאימים גם לגידול בישראל ומגיעים בסופו של יום לשוק הישראלי. כך נוצר מצב בו החקלאים והצרכנים בישראל נהנים מתוצרי הפיתוח של BonTom אף שאינם משקיעים במחקר הדרוש לצורך כך.

5.7. סך מכירות זרעי העגבניות שנעשה בייצורם שימוש בחומר גנטי מטיפוחה של BonTom בישראל, עומד כיום על שיעור של כחמישה עד שישה אחוזים בלבד משווי מכירות תוצרי הפיתוח של BonTom בעולם (במונחי שווי כספי).

יצוין, כי נתח השוק של זרעי עגבניות שהחומר הגנטי שלהם טופח על ידי BonTom בשוק זרעי העגבניות בישראל עומד על שיעור של כ-40% מהזרעים בשוק הישראלי, אולם כאמור, אין המדובר בזרעים שטופחו עבור השוק הישראלי, כי אם בשימוש בזרעים שטופחו עבור שווקי חוץ גם בשוק הישראלי.

5.8. הסך הכולל של מכירות זרעי עגבניות בישראל עומד כיום על פי הערכות על סך של כ-7.5 עד 8 מיליון דולר בשנה. VCO מוכרת זרעי עגבניות בישראל רק באמצעות החברה הבת שלה - הזרע, אשר סך מכירות זרעי העגבניות שלה בישראל, עומד על כ-3.7 מיליון דולר בשנה, חלקם תוצרי פיתוח של BonTom וחלקם תוצרי פיתוח של החברה עצמה. מחזור הכנסותיה השנתי של VCO (החברה האם) מהשוק הישראלי כולו (על בסיס מאוחד - כולל הזרע) הינו בשיעור הקטן מ-5% מכלל הכנסותיה. יצוין, כי בשוק הישראלי מתחרה הזרע בעיקר אל מול חברת זרעים גדרה, אך גם אל מול חברות ישראליות נוספות (נירית, א.ב. זרעים וכו') ויבואנים רבים.

5.9. בהזרע, בדומה לחברות זרעים נוספות, קיימת מחלקת מחקר ופיתוח פנימית, המפתחת גם היא קווי הורים וצירופים שלהם המאפשרים יצור זנים חדשים של ירקות. זני הירקות

המפותחים במחלקת המו"פ של הזרע מיוצרים ומשווקים על-ידי הזרע לבדה, קרי, תוצאות המחקר אינן נמכרות לחברות אחרות.

5.10. בהזרע קיימות כיום 7 קבוצות מחקר המבצעות מחקרים בתחום טיפוח זני עגבניות בדומה למחקרים אותם מבצעת BonTom ואילו בכלל קבוצת VCO קיימות כיום כ- 20 קבוצות כאלו, הפזורות במקומות שונים בעולם ואשר תוצרי הפיתוח שלהן אינם נמכרים בישראל. מעבר ליחידות המחקר הפנימיות שלהן, VCO והזרע משתפות פעולה באופן הדוק עם מכוני מחקר בארץ ובעולם, כגון: BonTom ומכון וולקני בישראל, DLO Research institutes בהולנד, ורבים נוספים.

חלק ג' – תיאור ההסכם

6. ההסכם

6.1. ההסכם בין יישום ל-VCO הינו הסכם למחקר ופיתוח, במסגרתו יישום - באמצעות קבוצת BonTom, תבצע את המחקר לפיתוח של חומר גנטי בהתאם לתוכנית המחקר אשר תסוכס מעת לעת, בעוד VCO תהא אחראית לפיתוח המסחרי, לרבות ייצור ומכירת הזנים החדשים.

במילים אחרות, בסיום הפיתוח, תמסור יישום ל-VCO חומר גנטי ו-VCO תבצע הכלאה בין קווים שיפותחו על ידי BonTom לבין עצמם או בינם לבין חומר גנטי שבבעלות VCO, לייצור מסחרי של זרעי מכלוא של זנים חדשים. יודגש כי תוכנית המחקר מיועדת לשווקים אחרים מישראל, ועל כן תוצרי המחקר (הורים למכלוא) ישמשו בעיקרם ליצור זני מכלוא לשווק מחוץ לישראל (מעל ל- 95% מתוצרי המחקר) וכי אף אלו שישווקו בישראל יהיו אלו שלא יועדו לה מלכתחילה כי אם כאלה שפותחו לשוק אחר, אך נמצאו מתאימים גם לתנאים השוררים בישראל.

עוד יצוין, כי תוצרי המחקר והפיתוח אותו תבצע יישום על-פי הסכם זה אינם מיועדים באופן ייעודי ליצור בחברת הזרע או לשיווק על-ידה, אלא לחברות בנות אחרות של VCO בעולם, בהתאם למאפייני הזנים שפותחו.

6.2. סעיף 13.2 להסכם, מאפשר לכל צד להביא את ההסכם לסיומו או להפחית את היקף שירותי המחקר אם קיימת עילה לכך, מן המועד בו יחלפו חמש שנים מיום החתימה על ההסכם. בנוסף, שני הצדדים יכולים להביא את ההסכם לסיומו: סעיף 13.2.5 להסכם מעניק ליישום את הזכות להביא את ההסכם לסיומו מכל סיבה שהיא, לאחר שחלפו שמונה שנים מיום החתימה על ההסכם ובכפוף להודעה מוקדמת של שנתיים. סעיף 13.2.1 קובע כי לאחר חמש שנים ממועד החתימה רשאית אף VCO להביא את ההסכם לסיומו בכפוף להודעה מוקדמת

של שנתיים ובכפוף להמשך מימונה את תכנית המחקר לתקופה הקבועה בהסכם. בנוסף, קובע סעיף 13.3 מספר מקרים מיוחדים (המקובלים בהסכמים מסוג זה) אשר בהם רשאי צד להביא את ההסכם לסיומו באופן מיידי.

6.3. ההסכם מסדיר למעשה את התנאים וההסכמות לפיהן תקבל VCO, בין היתר, זכויות בעלות בתוצאות שירותי המחקר (על פי הגדרתן בהסכם³), רישיון בלעדי לשימוש בקניין הרוחני⁴ ובלעדיות כאמור בסעיף 4.7 להסכם.

6.4. סעיף 4.7 להסכם, קובע תניה לפיה יישום מתחייבת כלפי VCO, כי בכל הנוגע לטיפול זני עגבניות, לא תהיה יישום זכאית לספק באמצעות החוקר ו/או BonTom, לכל אדם ו/או לכל ישות אחרת למעט VCO, כל שירות טיפוח זנים, יעוץ ו/או שירות אחר ו/או ידע מכל סוג בנוגע לחומר הגנטי המשמש כתשתית לזרעי מכלוא של עגבניות לרבות חלקים בחומר הגנטי שיועברו ע"י יישום לצדדים שלישיים על פי סעיף 4.6 להסכם⁵ ו/או לעשות כל שימוש מסחרי אחר (למעט זה המותר על פי סעיף 4.6 להסכם) בחומר הגנטי. הסיפא של סעיף זה מסייגת את הבלעדיות וקובעת כי זו לא תחול ביחס לשירותי טיפוח שיישום מחויבת כבר להעניק על פי הסכמים קיימים עם צדדים שלישיים כמוגדר בהסכם, כל עוד ההתחייבות על פי הסכמים אלו עומדת בעינה וכן כי לא תחול ביחס לזנים שפותחו על ידי BonTom עבור צדדים שלישיים, כל עוד ההסכם עימם מצוי בתוקפו⁶. ל- BonTom התחייבויות קיימות לצדדים שלישיים אשר תהיינה בתוקפן עד לשנת 2012.

במילים אחרות, יישום מתחייבת כי קבוצת BonTom לא תחקור ותפתח זני עגבניות במשך תקופת ההסכם לחברה אחרת מלבד VCO, למעט עבור חברות עימם היא כבר קשורה בהסכמים קודמים, כל עוד אלו עומדים בתוקפם.

³ "Research Services Results" shall mean all the results of any kind whatsoever of the Research Services with respect to tomato breeding obtained during this Agreement, including without limitations the Product, tomato Germplasm, tomato Breeding Lines, tomato Parent Lines, tomato genetic material and any tomato material, produced, developed or delivered by or on behalf of Yisum and/or BonTom in performing the Research Services and any and all rights and Intellectual Property Rights of any kind whatsoever with respect thereto to tomato breeding.

⁴ כהגדרתו בהסכם, קרי: Know How; תוצאות שירותי המחקר; ו- Germplasm, Parent Lines, Breeding lines.

⁵ סעיף 4.6 להסכם עוסק בזכות סירוב ראשונה וקובע, בין היתר, כי עם כל הצגה של Germplasm חדשני לעגבניות של יישום (באמצעות BonTom) ל-VCO, תהיה לאחרונה זכות של עד שנה להחליט האם ברצונה להשתמש בו ולמסחר אותו. במידה ולא הודיעה כאמור, תהיה חופשייה יישום להתקשר בעניין זה עם כל גורם בתנאי שלפני ההתקשרות הסופית עימו, תשוב ותציע ל-VCO בכתב את ה-Germplasm ("ההצעה שניה") והאחרונה תוכל להיענות להצעה עד חודש לאחר מכן. הסיפא לסעיף עוסקת בגובה התמלוגים להם תהיה זכאית VCO כתוצאה ממכירת ה-Germplasm לצדדים שלישיים.

⁶ למעט ההסכם של BonTom עם הזרע מיום 20 באפריל 2004, אשר תוקפו 7 שנים ואשר ניתן יהיה לחדשו במידה ויהיה זה רצון הצדדים, כאמור בסעיף 5 להסכם בין יישום ל-VCO. קרי, ההסכם עם הזרע נשאר בעינו והפעילות המחקרית עבור הזרע אינה מושפעת מההסכם.

6.5. מיד לאחר חתימתו של ההסכם, ביום 5 בדצמבר 2008, חתמו הצדדים על תוספת להסכם (להלן: "התוספת"). התוספת נחתמה בעקבות התארכות משכה של התקופה שחלפה מאז שהגיעו הצדדים להבנות ועד שנחתם ההסכם ולאור הרצון המשותף של הצדדים שלא להפסיד את עונת הזריעה הקרובה. בהתאם לתוספת, לאור מצוקת הזמנים, תכנית מחקר מוגבלת בהיקפה ובמשכה תצא לפועל כבר כעת, עוד טרם קבלת אישור הממונה. בהתאם לתוספת, תספק BonTom ל-VCO באופן לא בלעדי שירותי מחקר בתחום החומר הגנטי בתקופת ביניים קצרה, עד לקבלת אישור הממונה אשר מתבקש בבקשה זו. במידה ולא יינתן על ידי הממונה אישור כי ההסכם בין הצדדים אינו הסדר כובל או לחילופין לא יינתן פטור מהסדר כובל, יחליטו במשותף הצדדים מה יהיו צעדיהם העתידיים בקשר לתכנית זו. אם אישור שכזה יינתן, הרי שהתכנית תהפוך לחלק משירותי המחקר שיינתנו על פי ההסכם עצמו.

העתק התוספת מצ"ב כנספח ב' לבקשה זו.

חלק ה' – נימוקי הבקשה

7. בנסיבות המתוארות ועל סמך הנימוקים שיפורטו להלן, נודה לאישורכם בכתב לכך שהכבילות המתוארות אינן עולות כדי הסדר כובל. לחילופין, ולמען הזהירות, נבקש את אישור הממונה לפטור מאישור הסדר כובל, לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים, באשר ההסכם אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר מהשוק או פוגע פגיעה של ממש בתחרות וכן עיקרו אינו בהפחתת התחרות או במניעתה.

8. אין המדובר בהסדר כובל מכח עקרון ה-"דה-מינימיס"

8.1. דיני ההגבלים העסקיים מכירים באפשרות של הסדרים שהינם בעלי השפעה מזערית ("דה מינימיס") על התחרות. כך למשל, פסק בית המשפט העליון בע"פ 7829/03 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל ומזורים ובקרה בע"מ, בעמ' 31 לפסק דינו:

"עינינו הרואות, כי לצד הגדרתו הרחבה של החוק עליה עמדנו, קיימים מנגנונים שונים שמטרתם אחת, לשמש פתחי מילוט במקרים בהם מידת הפגיעה בערך התחרות החופשית, אינה מצדיקה את הפעלתם של האיסורים הקבועים בחוק. מכאן, שמנגנונים אלה משלבים את העיקרון בדבר זוטי דברים במסגרת דיני ההגבלים העסקיים".

8.2. לפי עיקרון הדה-מינימיס, הסדרים בין גורמים בעלי כוח שולי, הם הסדרים אשר גם אם הם נופלים עקרונית לגדר סעיף 2 לחוק והגדרת "הסדר כובל", הרי שמאחר וההשפעה שלהם על התחרות היא כה זניחה ומזערית, ברור על פני הדברים שהם יהנו מאישור, או במקרים רבים, מפטור מן הצורך באישור ההסדר.⁷

⁷ ראו לעניין זה את דבריו של עו"ד יצחק יגור בעמ' 254 לספרו "דיני ההגבלים העסקיים", 1997.

8.3. כפי שצוין לעיל, שוק זרעי העגבניות בישראל הינו שוק קטן וסך המכירות השנתי של זרעי עגבניות בישראל מסתכם בכ- 8 מיליון דולר בלבד.

8.4. VCO הינה חברה צרפתית מובילה המוכרת זרעים בכל רחבי העולם, אשר שיעור הכנסותיה מכלל מכירותיה בישראל (קרי, כל סוגי הזרעים) עומד על פחות מ-5% בלבד בשנה ואשר ישראל מהווה שוק זניח עבורה. יודגש כי אף אחת מתברות הבת האחרות של VCO, למעט הזרע, אינה מוכרת זרעי עגבניות בישראל וכי סך מכירות זרעי העגבניות של הזרע בישראל עומד על כ- 3.7 מיליון דולר בשנה בלבד.

8.5. מאחר ושוק זרעי העגבניות בישראל הינו שוק קטן, גם היקף המחקר הייעודי עבורו נמוך ביותר. רוב פעילות המחקר של יישום בתחום טיפוח זני עגבניות, מכוונת לגידול בחו"ל ורק פחות מ-10% מהזנים המפותחים על ידי BonTom עשויים להגיע לשוק הישראלי, וגם זאת רק לאחר שנמצא כי זן שפותח עבור מדינה אחרת יוכל להתאים לגידול בישראל (כאמור, השוק הישראלי הוא שוק קטן מחד ומציע מגוון גדול של זני עגבניות מאידך, כך שאין הצדקה כלכלית לממן תוכנית טיפוח ייחודית עבורו).

8.6. BonTom מהווה כיום אחת מתוך כ- 20 קבוצות מחקר הפועלות בישראל. שווי המכירות (בשוק הישראלי) של תוצרי הפיתוח של BonTom בתחום זרעי העגבניות (כולל הכנסות ממיון מחקרים) מהווה שיעור של כחמישה עד שישה אחוזים משווי מכירות תוצרי הפיתוח של BonTom בעולם. נתח השוק של זרעי עגבניות שהחומר הגנטי שלהם פותח על ידי BonTom בשוק זרעי העגבניות בישראל עומד על שיעור של כ- 40% מהזרעים בשוק הישראלי, אולם כאמור לעיל, אין המדובר כלל בזרעים שטופחו עבור השוק הישראלי, כי אם בהתאמתה של זרעים שטופחו עבור שווקים לחו"ל גם לשוק הישראלי.

8.7. מאחר וממילא תוצאות שירותי המחקר של יישום במסגרת ההסכם מיועדות ל-VCO (שאינה משווקת כאמור זרעי עגבניות בישראל אלא כאלה שפותחו על-ידי "הזרע" או למענה) ומאחר ואלו אינן מיועדות מלכתחילה לחברת הזרע (קרי, אינן מיועדות לשוק הישראלי) ומאחר ומעל ל-95 אחוזים מכמות הזרעים שיוצרו על בסיס תוכנית המחקר אינם מתאימים מלכתחילה לגידול בישראל, ברי שאין תכליתו של ההסכם והוא אף אינו נושא עימו השפעה מהותית על שוק זרעי העגבניות בישראל.

8.8. די בנתונים שתוארו לעיל, כדי ללמדנו על היעדר כל סיכון לפגיעה בתחרות בישראל וכן לאור עיקרון ה"דה-מינימוס" (זוטי דברים) החל בתחום ההגבלים העסקיים, על כך שההסכם דנא אינו מהווה הסדר כובל.

9. נימוקים למתן פטור

9.1. לחילופין, ולו למען הזהירות, יפורטו להלן הנימוקים לקבלת פטור הממונה מאישור הסדר כובל כאמור בסעיף 14 לחוק ההגבלים:

9.1.1. תנית הבלעדיות המופיעה בסעיף 4.7 להסכם, כובלת את שירותי טיפוח (מחקר ופיתוח) זני עגבניות של קבוצת BonTom ואו החוקר במשך תקופת ההסכם ל-VCO בלבד (בכפוף לזכויות קודמות של צדדים שלישיים שממשיכות לחול) ולכן עשויה להעלות חשש לפגיעה בתחרות ולהפיכת ההסכם להסדר כובל (בשל חלוקת שוק כאמור בסעיף 2(ב)(3) לחוק ההגבלים).

9.1.2. ברם, כפי שיובהר להלן, אין בהסכם דגן לרבות בתנית הבלעדיות הקבועה בו כדי להגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק המושפע מההסכם או לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור.

9.1.3. ראשית, מאחר ויישום הינה כאמור חברה המופקדת על הקשר בין חוקרי האוניברסיטה למגזר התעשייתי/מסחרי (בתחומי מחקר שונים ומגוונים), בעוד VCO הינה חברה מסחרית אשר עוסקת בטיפוח, ייצור ושיווק זרעי מכלוא של ירקות וגידולי שדה, ברי כי הללו אינן מתחרות. ויובהר, בעוד הראשונה מספקת שירותי מחקר לחברות אשר משתמשות בידע למטרות מסחריות, קרי, קהל היעד שלה הוא חברות מסחריות, הרי שהשניה הינה חברה זרעים מסחרית אשר קהל היעד שלה הוא החקלאים אשר רוכשים את הזרעים.

9.1.4. כאמור, ל-VCO קבוצות מחקר ברחבי העולם, כאשר בישראל משתייכות קבוצות המחקר לחברה הבת הישראלית - הזרע. קבוצות מחקר אלו של הזרע, העוסקות במחקר דומה למחקר של קבוצת BonTom, **מספקות שירותי מו"פ להזרע בלבד**, כחלק משרשרת ייצור הזרעים ולא כיחידת מחקר עצמאית הפועלת גם כלפי חוץ. קרי, במסגרת שרשרת הייצור, הזרע מבצעת הן את מחקר ופיתוח הזנים, הן את ייצור הזרעים והן את השלב הסופי של שיווקם ומכירתם כזרעים לחקלאים באמצעות מפיצים.

9.1.5. לאור האמור, המישור בו קיימת לכאורה "חפיפה" בין תחום עיסוקה של קבוצת BonTom לבין תחום עיסוקן של יחידות המחקר והפיתוח של VCO (המשתייכות להזרע), **אין בו כדי להשפיע על התחרות בשוק שהוא אפקטיבי לצרכן הישראלי.**

9.1.6. שנית, בישראל קיימות כיום כאמור 20 קבוצות מחקר העוסקות בטיפוח זני עגבניות (הן במכוני המחקר, דוגמת יישום ומכון וולקני בבית דגן והן בחברות המסחריות

דוגמת הזרע ומתחרותיה). ביישום לבדה פועלות ארבע קבוצות מחקר עצמאיות העוסקות בתחום זה⁸, אשר ההסכם אינו מונע משלוש מהן (למעט BonTom כמובן) להתקשר בכל הסכם עם מי ממתחרותיה של VCO ו/או עם הזרע. יודגש כי קבוצת המחקר של BonTom אינה מספקת ל-VCO "מוצר" בתחום טיפוח זני עגבניות שאחת מקבוצות המחקר האחרות אינן יודעות לפתח כמותו⁹. דהיינו, **התחייבותה של BonTom לחקור עבור חברת VCO בהתאם לתוכנית המחקר שנקבעה בין הצדדים, אין בה כדי למנוע מחקרים דומים בתחום טיפוח זני עגבניות על ידי קבוצות מחקר אחרות ביישום/האוניברסיטה העברית, עבור חברות אחרות ואין בה כדי למנוע מחקר דומה במכוני המחקר השונים ו/או בחברות הזרעים עצמן.**

9.1.7. לא זו אף זו, **התחייבותה של BonTom לבלעדיות, מסויגת במספר היבטים:**

ראשית, כל הסכם קודם לביצוע שירותי מחקר אליו מחויבת BonTom ימשיך לחול עד מועד סיומו הקבוע בהסכם; שנית, ההתחייבות הינה למחקר בתחום פיתוח זני עגבניות בלבד ואינה חלה על מיני ירקות אחרים; לבסוף, סעיף 4.6 להסכם, מסייג אף הוא את הבלעדיות, בקובעו כי ל-VCO תהיה זכות סירוב ראשונה לשימוש בתוצרי המחקר, אך אינו מונע העברה של המידע הגנטי לצדדים שלישיים (בכפוף להעברת תגמולים ל-VCO).

9.1.8. השוק הישראלי הינו קטן ביותר בכל הקשור למחקר ייעודי בתחום טיפוח זני עגבניות (ראה סעיפים 5.4 עד 5.6 ו-8.3 עד 8.6 למכתב זה) ובהתאם, עיקר פועלה של BonTom מכוון לשוקי חוץ. לפיכך, עיקר מתחרותיה של יישום הינן קבוצות מחקר מחוץ לישראל. במצב דברים זה, הופך ההסכם דנן ל**פרו-תחרותי**, באשר מדובר בשיתוף פעולה בין חברה בינלאומית גדולה לצוות מחקר ישראלי קטן, אשר תוצריו יבואו בעיקר לידי ביטוי מחוץ לישראל. שיתוף פעולה זה, עשוי רק **לקדם את מעמדה של יישום בעולם ולהעניק לה ערך מוסף אל מול מתחרותיה**, לאור העובדה שאחת מחברות הזרעים הגדולות בעולם, בחרה להתקשר איתה.

9.1.9. יצוין בהקשר זה, כי לאור העובדה שהשוק הישראלי קטן מכדי לממן תכניות טיפוח ייחודיות עבורו ולאור העובדה שאחדים מהזנים מתאימים בסופו של יום לגידול בארץ, **חקלאי ישראל נהנים למעשה מהזנים שפותחו, מבלי להשקיע את**

⁸ יצוין כי כמות קבוצות המחקר העוסקות בטיפוח זני עגבניות במסגרת האוניברסיטה העברית אינה מוגבלת ולמעשה בכל עת יכול חבר סגל האוניברסיטה להחליט לבצע מחקרים בתחום זה, וכך גם במוסדות האקדמיים האחרים בישראל. לדוגמה, עד לפני מספר שנים פעל פרופ' יוסף מזרחי באוניברסיטת בן גוריון לפיתוח זני עגבניות, וכיום פועלים מספר חוקרים במכון וולקני בפיתוח הקשור לעגבניות.

⁹ אם כי נחיר שתוצר פועלה של כל קבוצת מחקר עשוי להיות "מוצר" שונה במקצת מזה של האחרים, בשל השוני בהרכב החברים בה (לצורך העניין אף בתוך קבוצת מחקר אחת – כגון: BonTom עשוי כל חוקר להניב "תוצר" שונה).

המשאבים הענקיים הדרושים לפיתוחם. על מנת לסבר את האוזן, נציין כי עלותה הכוללת (רב שנתית) הממוצעת של תכנית פיתוח בודדת על-ידי BonTom, דומה בכללותה לכחמישית מהסך השנתי של מכירת זרעי עגבניות בישראל וכי אם נוסיף לה את עלות הפעולות המשלימות בחברות הזרעים שהינן בסכום דומה, נגיע לכך שעלות הפיתוח הכוללת של זן חדש הינה בגובה של כ- 40% מסך כלל המכירות השנתיות של זרעי עגבניות בישראל. אי לכך, אין למעשה הצדקה כלכלית להשקעה מתמשכת בפיתוח זני עגבניות לשוק הישראלי בלבד.

9.1.10. בנוסף, מחיר הזרעים מהווה רק 1%-2% מכלל הוצאות הייצור של הירק, אשר מחירו הסופי לצרכן נקבע בעיקר על סמך היצע וביקוש ועל סמך תחליפיות. מכאן שהשפעתו של מחיר הזרעים על מחיר המוצר הסופי הינה שולית ביותר¹⁰. דהיינו, **אין בהסכם דנא כדי להשפיע על מחירה של העגבניה אשר ירכוש הצרכן.**

9.1.11. יישום מהווה כאמור חברה שאינה למטרות רווח, הפועלת על מנת לקדם שימוש מסחרי במדע, לתועלת האדם והחברה (society's benefit). רווחיה של יישום משמשים אותה לעידוד, פיתוח וקידום המחקר בישראל. ככזו, ברי כי היא אינה מהווה "שחקן" בשוק הישראלי, כי אם גוף הפועל למטרה ציבורית, פעילות אשר בוודאי שאין בה כדי לפגוע בתחרות בישראל.

9.1.12. כפי שציינה בעבר החלטתו של הממונה בעניין מתן פטור מאישור הסדר כובל להסכם בין הזרע למכתשים אגן תעשיות בע"מ, מיום 15 במרץ 2001:

"למ"פ בתחום הביוטכנולוגיה בכללותו, ולמחקר ופיתוח בתחום ההנדסה הגנטית של הצומח בפרט, נגיעה ברורה לעולם המחר בתחומי הזרעים והאגרוכימיה גם יחד".

פיתוח של חומר ריבוי מהווה את קודקוד הפירמידה ושיא התחכום של החקלאות של המאה ה-21 ("high-biotech"). האוניברסיטה העברית הינה המוסד האוניברסיטאי הציבורי היחיד בישראל המכשיר מטפחים לתעשיית ההיי-ביוטק, הכשרה הנעשית בפועל בתכניות הטיפוח, דוגמת זו של BonTom.

השוק הישראלי קטן מכדי לתמוך לבדו בתעשיית ההיי-ביוטק ומכאן חשיבות שיתוף הפעולה עם השוק העולמי, המאפשר להכשיר מטפחים ישראלים לתעשייה מתקדמת זו.

¹⁰ לשם המחשה: מחיר 1 ק"ג זרעי עגבניות למגדל הינו כ- \$17,500. נדרשים 10 גר' זרעים לדונם עגבניות (דהיינו \$175). יכול מקובל בישראל לדונם הוא 35,000 ק"ג פרי (35 טון). מכאן, שהשפעת מחיר הזרעים על מחיר הפרי לצרכן היא של חצי סנט (קרי, פחות מ-2 אג' לקילור פרי).

9.1.13. במקרה דנן, מעניק ההסכם בין יישום ל-VCO, אפשרות לצוות החוקרים של BonTom, לשתף פעולה עם אחת מחברות הזרעים הגדולות בעולם. לשיתוף פעולה זה משמעות רבה למחקר הישראלי, באשר הוא מאפשר לחוקרי BonTom ליהנות מהיכולת להשתמש בטכנולוגיה מתקדמת ביותר אשר מצויה בידי VCO, על מנת לפתח חומר גנטי אשר יהווה תשתית לפיתוח מוצרים מתקדמים וחדשים של זנים המניבים יכולים גבוהים של עגבניות איכותיות תוך צמצום השימוש בחמרי הדברה. שיתוף פעולה זה מגביר למעשה את יכולותיה של BonTom לפתח פיתוחים חדשים באמצעות הטכנולוגיות המתקדמות שיעמדו לרשותה וכן באמצעות הדיון המקצועי המשותף שייווצר עם אחת מחברות הזרעים הגדולות בעולם.

למותר לציין כי לשיתוף פעולה זה השפעה חיובית על שוק המחקר הישראלי, באשר הוא מאפשר הכשרה טובה יותר והקניית כלים נוספים לסטודנטים המכשירים עצמם באוניברסיטה במסגרת קבוצת המחקר של BonTom, קרי, מאפשר הכשרת מטפחים טובים יותר למשק הישראלי.

9.1.14. למעשה ניתן לסכם ולומר, כי מעבר להיות ההסכם פרו-תחרותי, הרי שלהסכם זה חשיבות עליונה הן בהיבט המחקרי, הן בהיבט של צרכן המשנה (החקלאים) והן בהיבט של הצרכן הסופי (צרכני העגבניות).

חלק ו' - סיכום

10. לאור האמור, נבקש את אישורך לכך שהכבילות בהסכם אינן עולות כדי הסדר כובל כמשמעותו בחוק ההגבלים, לאור העובדה שהינן לכל היותר בעלות השפעה מזערית ("דה-מינימיס") על התחרות בישראל.

11. לחילופין, נבקש פטור מהצורך לאישור ההסכם בבית הדין להגבלים עסקיים, שכן כפי שתואר לעיל, ההסכם דגא הינו פרו תחרותי, מקדם את המחקר הישראלי ובוודאי שאין בו כדי להגביל את התחרות בתלק ניכר של השוק המושפע מההסכם או לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור.

בברכה,

רונה ברגמן, עו"ד

גרס, קלינהנדלר, חודק, הלוי, גרינברג ושות'